

Қазіргі қазақ мәдениеті

Жоспар:

- 1) XX ғасыр мәдениетінің дамуындағы қиыншылықтар мен ерекшеліктер
- 2) Қазақ халқының кино, театр және бейнелеу өнерінің дамуы
- 3) Әлемдік өркениеттегі Қазақстан мәдениетінің алатын орны

*XX ғасыр мәдениетінің дамуындағы
қиыншылықтар мен ерекшеліктер*

- * 1918-1919жылдарда ақындар айтысы ұйымдастырылып, фольклорлық шығармалар жазылынып алынып, эпостық шығармалар басылып шығарыла басталды
- * 20 жылдары Қазақстанды зерттеу қоғамының құрамында: Л.Диваева, А.Л.Мелкова, И.В.Мелков, С.М. Петров, А.А. Четыркина, А.П. Чулошникова және т.б атақты зерттеуші ғалымдар болды.
- * 80 жылдарда сауатсыздар саны азая бастады.
- * 1989 жылы 15 қарашада ұлттық ағарту мекемелерінде 166,5 мың қазақтар жоғары және орта біліммен жұмыс істеді

А.Байтұрсынов құрған қазақ академиялық орталығы өзінің алғашқы шешімдеріне мына жағдайларды белгіледі:

- **Қазақтың ғылыми сөздігін жасау**
- **1-2 сатылы қазақ мектептеріне оқулықтар аудару**
- **Қазақ тілінде саяси және саяси ағартушылық әдебиет шығару**

40 жылдардың аяғы 50 жылдардың басында ұлтшыл деген жалған айыппен М.Әуезов, А.К.Жұбанов, И.К.Сәтпаевты республикадан тыс жерлерге кетуге мәжбүр етті.

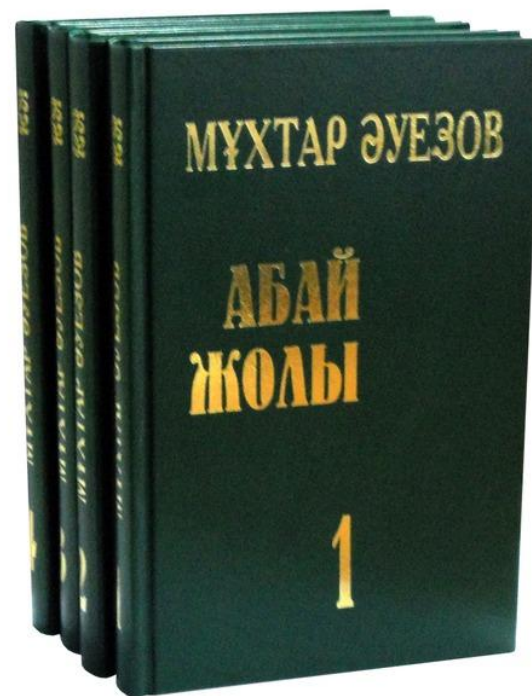
М. Әуезов

А.К. Жұбанов

Мұхтар Омарханұлы Әуезов – қазақтың ұлы жазушысы, қоғам қайраткері, ғұлама ғалым, Қазақстан ғылым академиясының академигі (1946), филология ғылымдарының докторы, профессор (1946), Қазақ КСР-нің еңбек сіңірген ғылым қайраткері (1957).

Қазақ халқының кино, театр және бейнелеу өнерінің дамуы

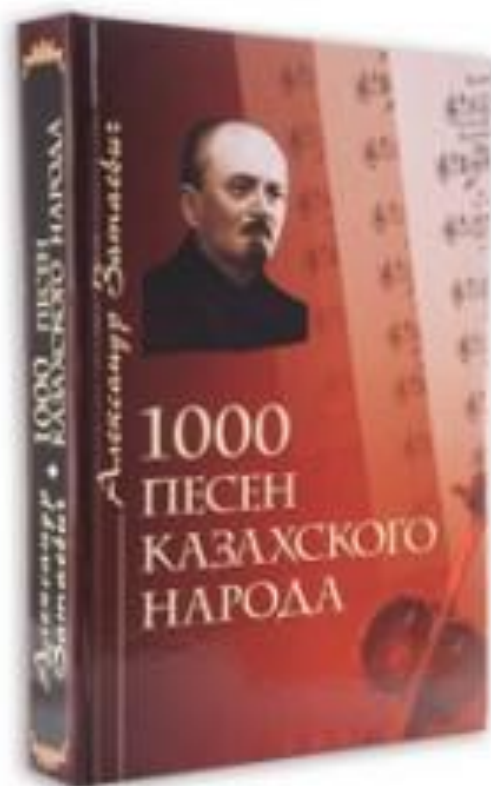
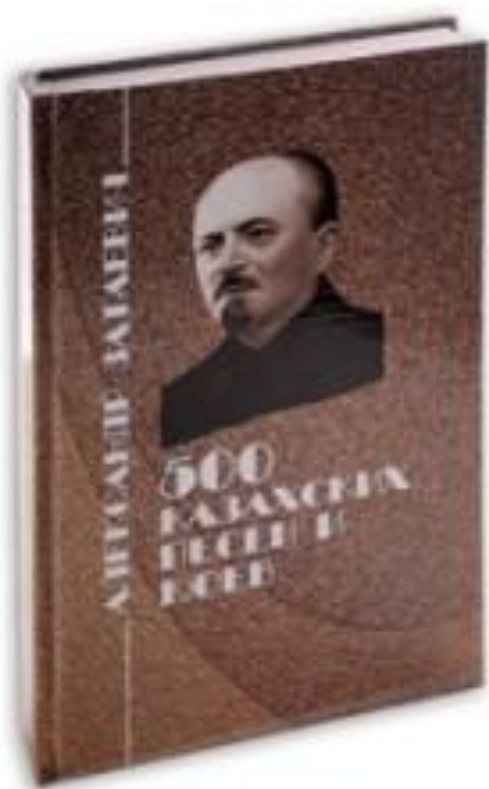
- * 20ж екінші жартысында профессионалды театр өнері және қазақтың ұлттық бейнелеу өнері пайда болды. Әнші Ә.Қашаубаев Парижбен Майндегі Франкфурттың концерт залдарында табыспен ән шығарды.*
- * Өнер саласындағы алты оқу орнында 600-ден астам адам оқыды.*

- * *1926 жылы қаңтарда Қызылордада ұлттық қазақ театры ашылды.*
- * *Оның бастауында Е.Өмірзақов, С.Қожамқұлов, Қ.Бадыров, Қ.Жандарбеков, Қ.Қуанышбаев, Ә.Қашаубаев, И.Байзақов т.б тұрды.*
- * *Театрды дарынды драмашы, режиссер Жұмат Шанин басқарды.*
- * *Сахнада қойылған алғашқы шығарма М.Әуезовтың “Еңлік Кебек” пьесасы болатын.*
- * *Театр өмірінде Ғ.Мүсіреповтың “Қозы Көрпеш-Баян сұлу”, М. Әуезов пен Л.Соболевтің “Абай пьесаларының қойылуы” үлкен оқиға болды.*
- * *Қазақстан үкіметі 1937 жылы театрға Қазақ академиялық драма театры атағын берді.*

Этнограф және сазгер А.В.Затаевич екі мың үш жүзден астам халық әндері мен күйлерін жазып алып, “Қазақ халқының 1000 әні” және “Қазақ халқының 500 әні мен күйі” деген жинақтар жариялады.

*Әміре Қашаубаев (1888-1934) –
атақты әнші, актер әрі музыкант.*

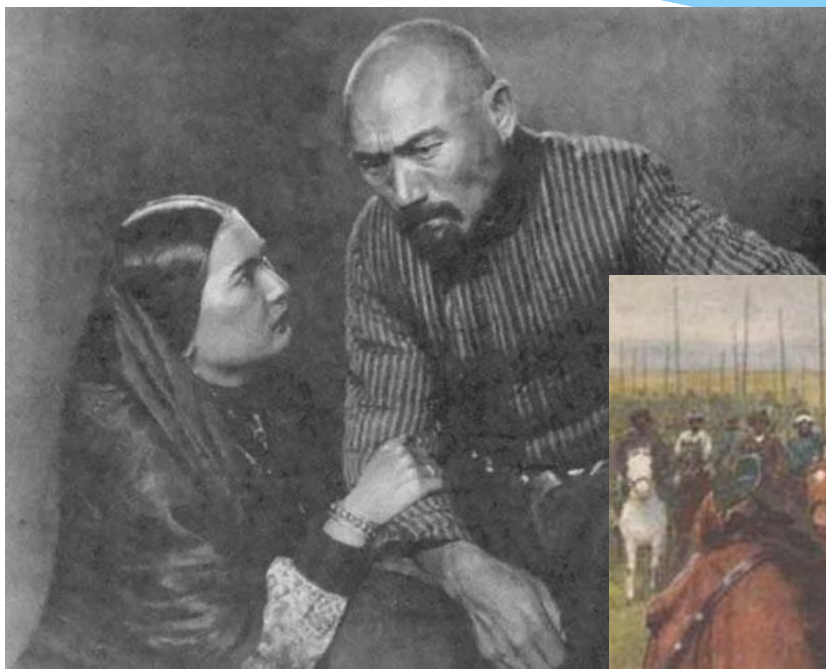

Күләш Жасынқызы Бәйсейітова (1912-1957) - қазақтың әйгілі әншісі (лирика-колоратуралық сопрано), қазақ опера өнерінің негізін салушылардың бірі, қоғам қайраткері. КСРО халық әртісі (1936). КСРО Мемлекеттік сыйлығының лауреаты (1948-1949).

- * **XX ғасырдың 1 жартысында Қазақстанда мүсін, графика, театр, кино, музыка және т.б. өнердің жетекші салалары дамыды.**
- * **20-30 жылдары Қазақстанда төл кәсіби өнерпаздар өсіп жетілді.**
- * **XX-шы ғасырдың 20-30-шы жылдары Орталық Киностудиялардан Қазақстан өміріне аталған көркем фильмдер шықты.**

1939 жылы «Ленфильм» киностудиясында жасалған «Амангелді» фильмінде қазақ елінде Кеңес үкіметін орнату жолындағы еңбекшілердің ерлікке толы күресі бейнеленеді.

Амангельды